

Kræftscreeninger kan blive bedre

Politisk velvilje overfor forslag fra privatpraktiserende gynækolog, der har fokus på kvinderne

■ Af Karin Svennevig Hyldig

»En gyselig sygdom,« kalder overlæge og gynækolog ved PrivatHospitalet Danmark Christine Felding kræft i livmoderhalsen, der hvert år koster 150 danske kvinder livet.

»Man mærker sjældent noget, før det er for sent. Og så er det virkelig noget, der tårer. Patienterne bliver helt gennemsigtige og forsvinder langsomt,« siger hun.

Systematisk forebyggelse

Derfor bekymrer det gynækologen, at mange af hendes kvindelige patienter siger, de aldrig er blevet undersøgt for livmoderhalskræft endsige inverteret til en sådan undersøgelse.

Amterne har nemlig i dag et såkaldt "screenings-program". Det betyder, at samtlige kvinder mellem 23 og 59 år hvert 3. år får brev om, at

de skal gå til lægen og blive undersøgt for eventuelle celforandringer i livmoderhalsen. I Københavns Amt er det dog kun kvinder mellem 25 og 45 år, der får brev, mens Ribe-, Viborg-, Århus-, Vest-sjællands-, Storstrøms- og Ringkøbing Amter screener flere end gennemsnittet.

Ifølge amtsrådsforeningens tal får mellem 80 og 90 pct. af kvinderne foretaget den anbefalede undersøgelse.

Information begge veje

Men Christine Felding mener, endnu flere ville deltage, hvis amterne prøvede at sætte sig i kvindernes sted.

»Brevet bør informere ordentligt om, hvad undersøgelsen går ud på. Informationen er af meget svingende kvalitet fra amt til amt. Og så synes jeg, kvinderne bør have mulighed for at melde tilbage: "nej tak, jeg har for nylig fået foretaget sådan en undersøgelse" eller "Nej tak, jeg ønsker ikke at blive undersøgt", så man på amtet ved, hvorfor folk ikke møder op,« siger hun.

At også blufærdigheden trives i bedste velgående er Christine Felding ofte vidne til i sit virke som gynækolog:

»Det burde være muligt for især unge kvinder at vælge en

anden læge end familielægen, når de bliver indkaldt til underlivsundersøgelse,« synes hun.

En opblødning på vej

En sådan ordning findes allerede for unge kvinder, der vil have udskrevet p-piller, og formanden for Amtsrådsforeningens sundhedsudvalg og amtsborgmester i Viborg Bent Hansen, Soc., vil ikke afvise den tanke:

»Jeg tror afgjort, der er en opblødning på vej på dette område i mange amter. Men vi skal selvfølgelig lige passe på, at enkelte læger ikke bliver overbeholdede, nu der er mangel på praktiserende læger mange steder. Og så skal vi holde fast i, at det er en frivillig ordning det her,« siger han.

På tværs af amtsgrænserne

Overlæge dr. med. Berit Hølund på Odense Universitetshospital har i mange år beskæftiget sig med screeninger for livmoderhalskræft, og hun giver langt hen ad vejen Christine Felding ret i den kritik, gynækologen retter imod procedurene i landets øvrige amter:

»Det er rigtig, at der skal informeres grundigt igen og igen. Det synes jeg faktisk, vi

■ Overlæge og gynækolog Christine Felding mener godt, amterne kunne forebygge livmoderhalskræft mere effektivt, hvis myndighederne sætter sig i kvindernes sted.

Foto: Carsten Lundager

er gode til,« siger hun.

I Fyns Amt har man iøvrigt gennem en årrække sendt en frankeret svarkuvert ud med

indbydelsen, så kvinderne kan melde tilbage, hvis de vælger undersøgelsen fra. De fynske kvinder kan også vælge en anden læge til formålet. Men andelen af kvinder, der får lavet de anbefalede "celleskrab" er ikke højere på Fyn end i landet som helhed: Lige omkring 85. pct.

Fuldmægtig i amtsrådsforeningen Heidi Rasmussen oplyser iøvrigt, at amterne nu går i gang med at oprette en patologi-data-bank, som skal

forhindre, at enkelte kvinder uforvarende bliver hægtet af rækken af forebyggende undersøgelser, når de flytter til et andet amt.